

TĖVIŠKĖS

ALDAI

Nr 5 (1790) 1992 m. vasario mėn. 11 d.

XXXVII METAI

Melbourne

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS AKTAS

Lietuvos Taryba 1918 metais paskelbė nepriklausomą, demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir Lietuvą atskyrė nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Jis akivaizdžiai išreiškė lietuvių tautos politinę valią, įkūnijusią Lietuvos žemėje tautų apsisprendimo teisę.

Jo paakstinta lietuvių tauta apgynė savo žemę nuo priešų, padėjo pamatus atstatyti Lietuvos valstybei, užgydė karo padarytą žaizdą.

Jam pakluso ir nusilenkė

Lietuvos priešai, iš visų pusių kėsinėsi į jos žemes ir daug kur ją puolę ir naikinę.

Ji, kaip lietuvių tautos drąsų valstybingumo žygi, pripažino civilizuoatas pasaulis, priimdamas Lietuvą lygiateisiu tarptautinės bendruomenės nariu.

Juo atkurtoji Lietuvos valstybė gražiai susitvarkė ir sparčiai pažangėjo visose gyvenimo srityse: kultūroje, moksle, mene, ūkyje.

Jame glūdi šimtmečių sukaupta valstybingumo galia, iš kurios stiprybės semiasi ir sėmsis lietuvių tauta, kol iš sovietinės priespaudos išsivaduos nepriklausoma Lietuva.

Lietuvos nepriklausomybę Sovietų Sąjungai užgniaužus, lietuvių tautą savo įnoriams pajungus, jos savarankiškos pažangos vyksmą pristabdžius ir pavergimui užsitęsęs, Lietuvos žmonių lūkesčiai ir viltys linksta ypatingai į jaunąją kartą. Jos priedermę savajai tautai prasmingai yra išsakęs nepriklausomybės akto signataras Steponas Kairys: „Tau, jaunime, noriu palinkėti, kad kur bebūtum pasaulyje, vasada būk ištikimas savo kraštui, mūsų Lietuvai. Ne palaužiamai tikėk į mūsų pergalę, kad Lietuva bus laisva. Kovoje už mūsų ateitį, būk ištvermingas ir nepalenkiamas“.

Dr Jonas Basanavičius skaito Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo aktą.

Vasario 16 - tosios reikšmė

1883 metais pirmajame „Aušros“ nr. buvo paskelbta vargstančios lietuvių tautos šūkis: Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, - o kad taip jau prašvistų ir Lietuvos dvasia. Štai dėkui Dievui jau ir prašvito Lietuvos dvasia.

Po 1795 metų Lietuvos-Lenkijos trečiojo padalinimo lietuvių tauta 123 metus merdėjo rusų caro vergijoje. 123 metus lietuvių tauta skurdo ir kentėjo be laisvės, be lietuviškų mokyklų, be rašto. Tuo metu lietuviu net vadintis buvo pavojinga.

1883 metais dr. Jonas Basanavičius Rytprisiuose išleido „Aušrą“, tai buvo pirmas spindulys, kuris praskleidė nakties tamsą. „Aušros“ spinduliai apšvietė lietuvių tautą, pažadino ją iš snaudulio. 1990 metais „Aušros Vartų Marija“ pažadino mūsų tautą iš Sovietų-komunistų vergijos.

Užgėsus „Aušrai“, suskambo „Varpas“, atsirado daugiau slaptai

Rašo Balys Steckis

leidžiamų laikraščių. 1917 metais rugsėjo 18-23 dienomis Vilniuje įvyko slaptas lietuvių suvažiavimas. Tas suvažiavimas išrinko 20 asmenų Lietuvos Tarybą, kuri 1918 metais vasario 16 dieną visam pasauliui paskelbė, kad nuo tos dienos Lietuva tampa laisva, suverenine valstybe.

Lietuvos Nepriklausomybės Aktą reikėjo apginti. Visi kas tik galėjo pakelti ginklą, tvėrė jį į rankas. Visi priešai: lenkai, rusai bolševikai, bermontininkai ir vokiečiai buvo išvyti iš Lietuvos. Tik nebuvo išvyti iš Vilniaus krašto. Dėka prancūzų ligijonui, o ypač Maršalui Fochui, kad jis padėjo lenkam užgrobti vieną trečią dalį Lietuvos teritorijos su sostine Vilniū. Pradžioje be jokių įsakymų, be prievartos kūrėsi tėvynės gynėjų pulkai. Savanoriai, kariai, partizanai ir šauliai krauju ir gyvybių aukomis iškovojo Lietuvai

laisvę ir nepriklausomybę. Jei tauta nebūtų pribrendusi laisvam gyvenimui, ji neitų kovon su gausiais priešais, nerizikuotų savo sūnų gyvybėmis. Narsūs sūnūs apgynė jaunutę Lietuvos valstybę.

Ne visi namo sugrįžo, kurie išėjo kovon pasitikti priešų. Dalis žuvo. Žuvusiems pagerbti. Karo Muziejaus sodelyje buvo pastatytas paminklas. Ten smilko aukuro dūmai, bokšte skardėjo savanorių invalidų trimitas, linko gedulo vėliavos invalidų rankose. Jie mirė už mus visus. „Mes žuvome, kad jus galėtumet laisvai gyventi!“

Suėjo 22-du metai laisvo gyvenimo. 1940 metais birželio 15 dieną, pakilo nuorūtų didelis juodas debesys ir Lietuvos žemė sudrabėjo nuo Maskvos raudonosios armijos tankų. Viena mūsų tautos dalis pasitraukė į Vakarus. Kita dalis buvo okupanto kankinama, žudama ir tremama į Sibirą ir kitus Sovietų Sąjungos kraštus. Trečioji dalis pasilikė tėvynėje, daug išėjo į

Lietuva

Kai ievomis pakvimpa
Žemaitijos slėniai,
Ir kai Dubysos vandenys
Nuo žiedlapių balti, -
Ateik ir pastovėk
Seno piliakalnio papėdėj -
Čia viskas artima,
Net akmenys žili.
Lyg sesių austos juostos
Margos margos pievos,
Motulės drobėmis išbalinti
Vaikystės čia takai,
Lakštingalos giesmė
Saulutę čia palydi,
Prie vartų rymo
Broliai ažuolai.
Toks šiltas ir jaukus
Senosios pirkios dūmas,
Ištirpęs toluoj
Su Vakaro daina...
Tu taip graži,
Brangi Tėvyne,
Tu mums vienintelė -
Su Sibiro žaizdom,
Su protėvių šventais kapais,
Pakilus Laisvei -
Lietuva.

miškus ginti savo tautos laisvę, daug mūsų brolių partizanų laisvės gynėjų, apie 30,000 savo jaunas gyvybes paaukojo tėvynės ir tautos labui.

Šiandien šiurpas ima prisiminti tas dienas... Melas, klasta, apgaulė, tušti pažadai, sutarčių bei iškilmingų pasižadėjimų laužymas, grasinimai, įvairūs persekiojimai ir atviras brutalumas. Mūsų tauta per 50 metų visai buvo nualinta ir tautos laisvė sunaikinta. Bet Dievas išklaušė mūsų tautos maldas, atpalaidavo nuo Sovietų Rusijos jungo.

Vasario 16-toji ir kovo 11-toji įpareigoja visus lietuvius, kur jie bebūtų, kovoti ir siekti Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Maskvos raudonosios armijos žudikai tebedindžioja mūsų tėvynės Lietuvos žemę. O dar daugiau įpareigoja visus mus buvusius karius, ramovėnus, šaulius ir visą tautą, - „Visa Nepriklausamai Lietuvai“. Šiais 1992 metais būkime vieningesni. Būkime solidarūs, atlidūs, dosnus savo broliams tautiečiams čia ir ten Lietuvoje. Težydi mūsų meilė, teviešpatauja mūsų „Vienybė ir Brolybė“.

Švenčiant 74-tą vasario 16-tą sukakties šventės minėjimą, matome anuolaikininius savanorius-kūrėjus, buvusius Lietuvos karius, šaulius tik jau kaip susenusius senelius. Ypatingai mūsų jaunimui sunku įsivaizduot, kad šitokie seneliai nepriklausomybės atgavimo kovose buvo drąsus didvyrai laisvės kovotojai.

Vasario 16-tos minėjimai, kaip Kalėdos ir Velykos krikščionims, negali lietuviams atsibosti. Vasario 16-toji yra lietuvių tautos džiaugsmo šventė, kuri turi duoti ryžto tęsti kovą už nepriklausomybę.

Vasario 16-tosios minėjimai nėra koncertai ar tautinių šokių pasirodymai. Jie duoda progą atnaujinti tautinę meilę širdyje ir pasiryžti dirbti ir toliau tėvynės labui. Visas pasaulis šiandien sako, kad lietuvių tauta, tai yra didvyrių tauta.

O skambink per amžius
Vaikams Lietuvos:
Tas laisvės nevertas,
Kas negina jos.

Nepriklausomybės šventės apmąstymas

Minime Lietuvos nepriklausomybę pirmą kartą vėl ją atgavę. Tai turėtų būti tikra džiaugsmo šventė, bet ją dengia susirūpinimo šešėlis. Mums rūpi svetima armija esanti mūsų šalyje, rūpi galimos kaimynų imperialistinės užmačios, rūpi padėties nestabilumas pačioje Rusijoje. Galų gale per daug nedžiugina mūsų ir įvykiai bei padėtis pačioje Tėvynėje. Rašydamas šį straipsnį, jaučiu pareigą neskleisti nepagrįsto optimizmo, bet grįžti prie realizmo, kuris galų gale lemia asmens, tautos ir pasaulio gyvenimą. Padėties rimtumas reikalauja iš mūsų realiai įvertinti padėtį ir pritaikyti prie jos mūsų veiklą.

Lietuvoje tebėra okupanto armija, Rusijoje gali atgimti imperializmas kitokios diktatūros formoje, o Lenkijoje jis iš vis dar neišnyko. Dėl sovietų karinių jėgų atitraukimo gali padėti tik subtili diplomatija tariantis su Maskva ir Vakarais, kurie, ypač Vokietija, yra už rusų dalinių kuo greitesnį pasišalinimą iš Rytų Europos. Jei Rusija teisinasi, kad neturi kur apgyvendinti grįžtančių iš Baltijos valstybių, tai mūsų šalyje esantys daliniai šiuo metu turėtų būti nuginkluoti, nes Lietuva jau neįeina į jokios Maskvos strategijos planą, būdama nepriklausoma valstybė. Prieš tokį pasiūlymą būtų sunku prieštarauti antrajai pusei.

Imperializmo atgimimo Rusijoje mes negalim sustabdyti, nes tai priklausys nuo įvykių raidos ten, bet ne nuo mūsų norų. Kas skubu, tai turėti savą šalies gerai parengtą ir apginkluotą apsaugą. Turėtų būti jau ruošiami patikimi savos armijos vadai Vakarų Europoje. Apginklavimą reikia pritaikinti efektyviai gynybai 20,000 savos kariuomenės, apginkluotos moderniškom prieštankinėm priešlėtvūnėm raketom, pakaktų susidoroti su esančia sovietų kariuomene Lietuvoje, jei iškiltų toks nelemtas reikalas. Visa tatua, vyrai ir moterys, privalėtų mokėti vartoti ginklą prieš uzurpatorių. Tam reikalinga karinio paruošimo organizacija.

Kai Rusijai yra teikiama maisto produktų pagalba, Lietuvai praverstų prašyti žemės ūkio technologinės paramos, kad ir iš Vokietijos ir Skandinavijos. Kraštui labai trūksta mažesnių traktorių ir mašinų, kad privatūs ūkiai turėtų kaip apdirbti žemę ir pakelti produkciją. Prašydami pirmieji, ko gero gautumėm. Svarbu, kad tartusi gerai parinkti mūsų diplomatai. Gal per daug pro pirštus žiūrime į jų parinkimą palikdami jį vieno asmens nuožiūrai.

Minint Nepriklausomybę apima nemalonus jausmas dėl padėties mūsų šalyje: KGB agentai - artimiausi LAT patarėjai, pairus tvarka žemės ūkyje, peštynės parlamente, patriotiškas ir

Rašo Dr. Jonas Kunca

kriminalinis chuliganizmas, nusikaltimų daugėjimas ir augantis gyventojų apsišvilimas dabartiniais politikais. Pilietybės įstatymas, diskriminuojas išėiviją, niekam naudos neatnešė. Daug panašių padarytų klaidų buvo bereikalingos, neapgalvotos. Yra rimtas pavojus, kad pavasarį nebus kam apdirbti dalies Lietuvos dirvų. Taigi ir derlius gali sumažėti, o gera dalis gyvulių išskersta. Iš ko gyvens Lietuva ateinančiais metais? Kaltę dėl padarytų ir daromų klaidų lengva suversti komunistam, ar tokiais buvusiems. Atminkim, kad tuo padarytos žalos neatitaisysim!

Kai reiktų planuoti pasiruošimą žemės apdirbimui ateinantį pavasarį, mūsų politikai surado lengvesnį kelią, kaip tą išspręsti: išrinkti tam tikra asmenį prezidentu su ypatingom teisėm, primenančiom diktatūrą, nežiūrint, kad dabar vadovojant tam pačiam asmeniui atsiderėm klampynėn. Demokratinę santvarkoją netrūksta resursų tvarkingos administracijos įvedimui. Diktatūra reikštų praradimą gero Lietuvos vardo o kartu ir Vakarų paramos. Naivios nesubrendusios politikos idėjos eikvoja krašto energiją ir skaldo tautą. O mums reikia visų piliečių pasiaukojimo, taigi ir vienybės. Gražbylystė, oportunizmas ir asmeninis materializmas yra

Kuriam geografiniam blokui Pabaltiečiai priklausys Jungtinėse Tautose?

Lietuva, Latvija ir Estija dar neapsisprendė prie kurio geografinio bloko Jungtinėse Tautose (JT) jie turėtų prisijungti — spalio 30 d. informavo Laisvos Europos Radijo (RFE) NCA agentūra.

Pabaltiečiai sako, jog dėl istorinių, kultūrinių ir politinių priežasčių jie norėtų priklausyti Vakarų Europos grupei. Tačiau dauguma Vakarų europiečių RFE korespondentui tvirtino, kad pabaltiečiams būtų naudingiau priklausyti Rytų Europos grupei. Vakarų grupei priklauso apie 40 šalių ir ji nedaug galėtų pabaltiečiams padėti JT kontekste. Šis klausimas tebediskutuojamas JT kularuose ir Baltijos valstybių sostinėse. Anot Vakarų Europos diplomatų, kai tikta pabaltiečiai apsispręš, Vakarų grupė J. Tautose duos savo atsakymą.

JT administracija laiko Baltijos valstybes Rytų Europos grupės dalimi. Spaliui baigiantis, pabaltiečių delegacijos buvo priskirtos prie Rytų Europos grupės pasitarimams dėl JT patobulinimo. JT visuotinio susirinkimo prezidentas pareiškė, kad tai neturi jokios politinės reikšmės. Pabaltiečiai pasitarimuose dalyvavo. Estijos misijos JT patarėjas

apakinę mūsų politikus, iš kurių tauta to visai nesitikėjo.

Padėtis verčia skubiai pakeisti mūsų elgesį. Kas tiki į patriotizmą, o jį parodė visa tauta, privalo prisiminti, kad darbas ar elgesys yra tik tiek vertas, kiek jis yra naudingas tautai ir valstybei. Kai vertinam asmenis, atliktus darbus, planuojamus žygius, o taip pat, kai mėginam nustatyti keno nors asmeninius nuopelnus, privalom vartoti šią mastą, bent tie iš mūsų, kurie pretenduojam būti patriotai-tautos mylėtojai. Ir mąstyti privalom giliai, ne šiaip sau, kad nesuklystumėm pradėję garbinti ko neverta. Be to, tikras patriotas nieiško patriotizme nei garbės nei naudos sau.

Mūsų išėivijoje yra taip pat nemažai prasto raugo. Tie, kurie ieško garbės pirmininkystėse, pasirodo ją pasiekę nežino ką daryti ir patys savo diskredituoja. Ir čia turim ieškoti ir net prašyti, kad veikimą perimtų veiklesni asmenys, kurie galėtų padėti vargstančiai Tėvynei. Vadai, organizacijos, kurie neturi pasitikėjimo savųjų tarpe, nieko neatsieks. Tokiem bendruomenė nepatikės aukų nei eis padėti.

Turint prieš akis gana pavojingą Lietuvos ateitį, Vasario Sešioliktą permąstykim mūsų laikyseną visi lietuviai, kur jis begyventų. Labai skubu mums grįžti į rimtą ir konkretų darbą.

ĮVYKIAI

Popiežiškoje šv. Kazimiero Lietuvių kolegijoje Romoje lankėsi neseniai nuncijumi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje paskirtas arkivyskupas Justo Mullor Garcia. Per šį susitikimą su Kolegijos vadovybe ir auklėtiniais, arkivyskupas palinkėjo, kad Kolegijoje gyvenantys lietuviai seminaristai bręstų kaip dvasios ir mokslo vyrai, kad ateityje galėtų antrojo Vatikano susirinkimo dvasia kurti Lietuvos Bažnyčios ateitį.

Užbaigęs kalėdinį žodį, kuris radijo bangomis ir per televiziją buvo perduotas į visą pasaulį, Popiežius Jonas Paulius II-sis išreiškė savo kalėdinius linkėjimus 54-mis kalbomis, tarp jų ir lietuvių kalba. Pagaliau atsisveikindamas su šv. Petro aikštėje susirinkusia šimtatūkstanine minia, Jonas Paulius II-sis suteikė apaštalinį palaiminimą Urbi et Orbi - Romos miestui ir visam pasauliui. Už palaiminimą įprastomis sąlygomis visuotinius atlaidus gali laimėti ir tie, kurie jį priima radijo bangomis.

„Krikščionybė ir Europos kultūra“ baigiamajame žodyje Sv. Tėvas pabrėžė, kad komunistinės ideologijos žlugimas paliko dykumą, iš kurios galima išeiti tik remiantis krikščioniškomis vertybėmis. Negalima pasiduoti praecies nostalgijai, bangyti sugrįžti į iki komunistinę praeitį, kalbėjo Popiežius, pažymėdamas, jog turime būti Kristaus tiesos liudytojais dabartyje tokioje, kokia ji yra ir stengtis suprasti, ko iš mūsų reikalauja laikas.

Vyskupų Sinodo uždarojoje kalboje Sv. Tėvas pasakė, kad mūsų laikai, kupini priešingybių ir vilties, yra tarytum Adventas, tarytum išvakarės, bežengiant į Naują krikščioniškos Europos istorijos tarpsnį, reikalaujantį Dvasinio Senojo žemyno atgimimo.

Lietuvoje vis daugiau bažnyčių kurios komunistų valdymo metais buvo naudojamos profaniškiems tikslams - sandėliams, sporto ar parodų salėm, grįžta teisėtiems šeiminkams - tikintiesiems. Kaune prie šv. Gertrūdos bažnyčios atgaivinta šv. Gertrūdos parapija. Šią parapiją aptarnaus tėvai marijonai. Atgauta ir arkangelo Mykolo bažnyčia. Si Lietuvos kariuomenės įgulos banyčia buvo uždaryta 1962 m., o 1965 - paversta skulptūros ir vitražų galerija. Mūro pertvaros paslėpė tapybos grožį kolonų grakštumą. Dabar bažnyčioje tvarkomas interjeras. Susitarta, kad restauracijos darbų išlaidas apmokės kultūros ir švietimo ministerija. Bažnyčios rektoriumi paskirtas Kauno arkivyskupijos kancleris kun. Bulotas. Sutvarkius vidų ir bažnyčią atšventinus, joje pagal prieš karines tradicijas šventos Mišios bus skirtos jaunimui ir Lietuvos kariuomenei.

Per praėjusius 1991-uosius metus Vakarų kraštai pasiuntė buvusiom Sov. Sąjungos respublikom daugiau negu 300.000 tonų humanitarinės pagalbos, ypač maisto produktų, medikamentų, aparatūros ligoninėm. Pagalbą siuntė daugiau negu 50 pasaulio kraštų, tarp kurių, pirmoje eilėje, Fed. Vokietija: vokiečiai šių metų bėgyje į buvusią Sov. Sąjungą pasiuntė apie 250 tūkstančių tonų įvairių gėrybių.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Sugrįžta Vilniaus Kalvarijų garsas

Nenustelbė Vilniaus Kalvarijų garso sovietiniais dešimtmečiais brukamas buldozerinio ateizmo griausmas. Lietuvos žmonės, puoselėdami daugiau trijų šimtų metų tradicijas, rinkdavos į tvyrančias griuvėsius Vilniaus Kalvarijas. Plaukė per Sekmines maldininkai ir šiemet. Su tvirtu tikėjimu ir didele viltimi, jog atgimstanti Lietuva prikels garsiąsias Vilniaus Kalvarijų koplytėles.

Saulėtą gegužės pavakarę, įveikęs Vilniaus Jeruzalėje išsiplėtojusį statybų barjerus, aš pasukau į iš tolo regimą, grakščiais bokštais dangų remiančią bažnyčią. Klebonijoje pasitinka mielas klebono kunigo Juliaus Baltušio žvilgsnis. Įsikalbame. Mintys skrieja tolimon praeitin, į XVII amžiaus vidurį, Kalvarijų kūrimosi pradžion.

1655.VIII.10 Rusijos caras Aleksejus Michailovičius įžengia į Vilnių, ir prasideda plėšimais bei žudymais pasižymėjęs, šešis metus trukęs rusų šeiminkavimas Lietuvoje. Nusiaubiamos ir sugriaunamos Maišiogalos, Nemenčinės, Medininkų ir kitos bažnyčios, o Vilniaus Katedra pavercžiama arklidėmis. Sostinėje įsisiautėja maras. Pagaliau 1661.XII.2 po sėkmingo Lietuvos kariuomenės, vadovaujamos etmono Mykolo Paco žygio, rusų įgula Vilniuje kapituliavo.

Siam istoriniam Lietuvos įvykiui įamžinti ir Dievo gražintai taikai atminti tuometinis Vilniaus vyskupas Jurgis Belazaras ir sumanė Vilniaus apylinkėse įrengti Kalvarijas. 1662.XI.2 sušaukta kapitula, vadovaujama paties vyskupo, vienbalsiai priėmė sprendimą kapitulės lėšomis pastatyti dešiniajame Neries krante šiluos skendinciose Verkių kalvose Jėzus Kristus kančių kelią. Šis kryžiaus kelias turėjęs būti panašus į Jeruzalės kelią, kuriuo Kristus nešė kryžių.

Prasideda sumanymo įgyvendinimas. Vysk. J. Belazaras padovanoja iš savo žemės valdų 7 valakų (1 valakas - 21,38 ha) sklypą. Vysk. Gotardas Tyzenhauzas, kanauninkai Tomas Girskis, Mikalojus Slupskis ir Wojceckas Beinardas, parinę kalnuotą žemės plotą, suplanuoja Kryžiaus kelio stotis, atitinkančias esančiom Jeruzalėje. 1667 m. miršta vysk. J. Belazaras, taip ir neišvydęs savo sumanymo įgyvendinimo, o pradėtus darbus tęsia jo įpėdinis vysk. Aleksandras M. Sapiega. Galop 1669 m. vaizdingose Verkių apylinkėse išauga 36 Kryžiaus kelio stotys; ant aukštojo kalno iškyla medinė bažnyčia, o vingiuojantis slėny Baltupis pagal Jeruzalę pavadinamas Cedronu. Per Sekmines įvyko Verkių Kalvarijų atidarymo šventė. Visa šventovės globa ir dvasinė valdžia pavesta dominikonams. Jie surenčia vienuolyną. Gretimai kuriasi gyvenvietė, kuriai prigyja Jeruzalės vardas. Nuo to meto Verkių, bet dažniausiai minimas Vilniaus Kalvarijos išgarsėja visame Lietuvos krašte bei už jo ribų, ir ilgainiui tampa mėgiama maldininkų lankymo vieta.

Apie 1675 m. įsiliepsnojęs gaisras sunaikina medinę bažnyčią, nukenčia nuo jo ir vienuolyno statinys. 1700 m. vėl iškyla panaši,

Rašo Juozas Banionis, Vilnius

labiau praplėsta bažnyčia. Vienuoliai, besirūpinantys Kalvarijomis, iškelia mintį perstatyti bažnyčią ir pertvarkyti koplytėles. 1755 m. dominonai savo lėšomis pradėjo statyti mūrinę, kryžiaus plano, rokoko stiliaus bažnyčią. Drauge vienuoliai sumūrino dviaukštį vienuolyną ir 23 taip pat rokoko stiliaus koplyčias. 1759 m. statybos susilaukia rimtos finansinės paramos nuo Oršos iždininko Mykolo Petrausko ir jo žmonos Kristinos. Paverčiant idėją tikrove neuilstamai triūšia kunigas Faustas Bočkarskis. 1772 m. sekmadienį po Dangun Žengimo šventės vyskupas Tomas Zenkavičius jau laikė šv. Mišias naujoje bažnyčioje, konsekruotoje šv. Kryžiaus Atradimo titulu.

Kalvarijomis buvo nuolat rūpinamasi, ir jos laikas nuo laiko restauruojamos. Ypatingai ženklus restauravimas vykęs 1783-1793 m. tuomet vysk. Ignotas J. Masalakis, pasikvietęs iš užsienio architektus ir sodininkus, pavyzdinčiai pertvarkė Vilniaus Kalvarijos. 1812 m. traukiantis Napoleonui, bažnyčia, koplyčios ir vienuolynas buvo apiplėšti. Netrukus, 1817 m. kunigo Motiejaus Magnuševskio rūpesčiu vėl atnaujinamos Vilniaus Kalvarijos ir išleidžiamas vadovas po jas. Rusijos caro parėdymu uždaromas vienuolynas ir nuo 1850.VII.10 Kalvarija tampa parapija. Jai taip pat tenka rūpintis koplyčiomis. 1893 m. kunigo J. Klikavičiaus dėka restauruojamos koplytėlės, kurios pasipuošia tapytojo Juozapo Balzukevičiaus pieštais paveikslais.

Drauge su kun. J. Baltušiu vartome klebonijoje saugomą albumą su Verkių Kryžiaus kelių stočių nuotraukomis. Tai šio amžiaus atvaizdai, bylojantys Vilniaus Kalvarijų garsą. Visą Kalvarijų ansamblį sudarė 36 stotys - 19 mūrinių ir 1 medinė koplyčios, 7 mediniai ir 1 mūriniai vartai. Visos koplyčios buvo gerai priderintos prie aplinkos. Mūrinė koplyčia buvo beveik keturkampio plano, arkinėmis angomis, dengtos skarda.

Kryžiaus kančių kelias prasideda įvedamojoje Sopulingosios Dievo Motinos koplyčioje. Dvejetas koplyčių buvę dviaukštės su mansardinu stogu. Todėl jos turėjusios po kelias stotis. IX koplyčia apėmusi tris stotis, o XIII koplyčia dvi stotis. Medinė koplyčia buvusi įrengta prie tiltelio per Cedrono upelį, kuriuo tekas tyras vanduo pasižymėjo gydomosiomis galiomis ir buvo geriamas. Maldininkai semdavę iš upelio vandenį ir gabendavę į namus. Visi vartai buvę trijų dalių (lankų). Pagal Šventą Raštą žinoma, kad Kristus nešinas Kryžių ejęs pro vidurinį vartų lanką, o pro šoninius Abudu piktadarai. Maldininkai ypač vengdavę kairiosios vartų pusės, pro kurią ejęs blogasis valkata. Patys didžiausi mūriniai vartai, vadinami Geležiniais, atitiko XIV ir XVI stotis.

7 kilometrų kelią nuo Vilniaus link Jeruzalės žymėjo pakely stūksančios trys mūro kolonos, su Jėzaus, nešančio Kryžių skulptūromis. I kolona stovėjusi čia pat už Žaliojo tilto, prie šv. Rapolo bažnyčios, garsėjusi stebuklais ir

vadinosi Snipiškių Sv. Jėzaus vardu. II kolona įrengta baigiantis Snipiškių priemiesčiui, prie jo ribos, o III - Baltupiuose.

Jau šio amžiaus pradžioje Vilniaus Kalvarijos sutraukdavusios kiekvieną pavasarį 50-60 tūkstančių maldininkų. Kasmet nuo Sekminių iki Žolinių plaukdavę žmonės į šią Lietuvos šventovę, kad pasimelstų, atgautų jėgas, sutvirtėtų dvasia. Tai tęsėsi tol, kol neprasidėjo Lietuvos sovietinimas. 1941 m. stočių lankymas buvo uždarytas, o 1950 m. išeina įsakas uždraudžiantis kunigams vesti maldininkus. Vienok žmonės, nepaisydami propagandos ir Kalvarijų šlovės juodinimo, neatsisako šimtmetės tradicijos ir lanko Kalvarijos. Tuomet vedlius rinko iš patyrusių krikščionių tarpo. Šitai aiškiai nepatiko ateistams, nes jų peršama mintis, jog „Vilniaus kalvarijos neturi ankstesnio pasisekimo“ (Žr. S. Bizulevičiaus „Vilniaus Kalvarijos“) nepriėjo. Tada „socializmo pergalės vardan“ jie ryžtasi sunaikinti populiariausią Lietuvos šventovę.

Lemtingas Vilniaus Kalvarijoms buvęs 1963 m. kovas. Tąkart aplinkiniams Trinapolio, Baltupių ir Jeruzalės gyventojams pranešta, jog šiose apylinkėse Vilniaus mieste įvesti sovietinės armijos daliniai rengs karinius mokymus. Pasirinktą ankstyvojo pavasario dieną kareiviai su šunimis apsupo Vilniaus Kalvarijų teritoriją, o visą naktį minėtų priemiesčių gyventojai praleido tamsoje, nes į žemę buvo įjungta elektros srovė. Šitai pasiklojus tamsa, Neries slėnyje griaudėjo vienas po kito sprogimai - vyko „mokymai“. Barbarai savo juodą darbą padarė - dar kartą triumfavo buldozerinis ateizmas. Išaušęs kovo rytas nušvietė griuvėsius skendincias Kalvarijos stotis. Išliko tik keturios koplytėlės, išsidėsčiusios šalimais bažnyčios.

Negeso ir tuomet tikėjimo, vilties kibirkštėlė, maldininkų širdyse. Po barbariško Kalvarijų sunaikinimo žmonės apeidavo kasmet tas vietas, kurias ženklino koplyčių pamatai ar jų likučiai. Jie iš akmenų dėlėjo kryželius, degino žvakutes, sodino gėles. Beatodairiška griovimo jėga, sėjanti „naujo gyvenimo“ sėklą, nesiliovė nurimus. (IX, X, XI) koplytėlių vietoje pastato vaikų darželį, o II, II IV stočių vietas užpila tiesiamo kelio sankasa. Tarp III ir V koplytėlių įkuriama turistinė bazė, o pro Trinapolio bažnyčią iki šiol tebežlegsi sovietų tankai, vykstantys į greta įruošą paligoną.

Stebuklingumų skelbėjas Cedrono upelis plukdo jau nebe tyrą vandenį. Atėjęs Atgimimo metas neaplenkė ir Vilniaus Kalvarijų. Atstatymo iniciatyvos ėmėsis kun. J. Baltušis pasidžiaugė, jog jau daromas miesto projektavimo institute Kristaus kančių kelio stočių projektas. Pradėti ir kai kurie darbai. Jau iškasti koplytėlių likučiai, išlieti 6 koplytėlių pamatai. Tikima, kad bus nugriautas vaikų darželis, iškelta turistinė bazė.

Atsisveikindami su kun. J. Baltušiu, apeiname keturias prie šventorius priglundusias koplytėles, apžiūrime kitas dvi, prišlietas prie bažnyčios sienų koplytėles.

Atsisveikinant klebonas maloniai kviečia aplankyti netrukus sugrįžtančias Vilniaus Kalvarijas. Leisdamasis nuo šventoriaus plačiais akmeniniais laiptais, širdy džiaugiasi ir akyse regėjau atgyjančią Neries slėnio šilą, iš griuvėsių kylančias koplytėles.

Sugrįžta Lietuvai ir pasauliui Vilniaus Kalvarijų garsas.

(„Saltinis“ 1991, 5)

RUSŲ KARIUOMENĖ IŠEIS IŠ LIETUVOS

V asario 2 d. iš Londono BBC radijas pranešė, kad rusų kariuomenės delegacija Vilniuje pasirašė su Lietuvos atstovais sutartį, kad rusų kariuomenė iš Lietuvos pasitraukia vasario mėnesio gale, o vakare SBS televizija pakartojo tą žinią pažymėdama, kad sutarta jog pasitraukianti kariuomenė savo ginklus palieka Lietuvai.

A.Rimas tarnaus JAV ambasadoje Vilniuje

Algirdas Rimas, paskutiniu laiku tarnavęs kaip pirmasis sekretorius JAV ambasadoje Kanados sostinėje Ottawoje, paskirtas į JAV ambasadą Vilniuje.

A.Rimas gimė 1941 m. Vilniuje. Karo metu su tėvais išvyko į Vokietiją, o 1949 m. atvyko į JAV. Seimai apsigyvenus New Yorke, Algirdas čia baigė gimnaziją ir universitetą, pasirinkdamas ekonomiją ir diplomatiją. JAV diplomatinėje tarnyboje per 20 metų jam teko eiti atsakingas pareigas įvairiuose pasaulio kraštuose.

Diplomato tėvai - inž. Zigmas ir Bronė Kanytė Rimai. Algirdas, sukūręs šeimą su dr. Ramune Vilkutaityte, augina du sūnus - Algį ir Andrių. Šiuo metu jis yra išvykęs į Vilnių.

Algirdas Rimas

Estijos vyriausybės nusprendė nutraukti miltų ir duonos tiekimą respublikoje dislokuotiem buvusios sovietų kariuomenės daliniam, nutarimą motyvuodami tuo, kad Rusija nebevykdo savo įsipareigojimus Estijos atžvilgiu, jai nebetiekia pagal susitarimus nustatytą grūdų kiekį, tuo būdu nors ir netiesiogiai, atsisakydama maitinti savo kariškius. Pagal spaudos agentūros, praėjusiais metais Rusija žymiai sumažino grūdų tiekimą Estijai, o per paskutinius tris mėnesius visiškai sustabdė grūdų tiekimą. Talino garnizono vadas pagrasino, kad jei Rusija nepasirūpins pasiūsti grūdų, kariuomenės daliniai Estijoje sukels maištą. LRTV

„GINTARINĖS LEDI IŠPAŽINTIS“

Pereitais metais Lietuvoje išleistas K. Prunskienės leidinys „Gintarinės ledi išpažintis“ vertas komentarų ne dėl jo literatūrinės kokybės, kiek dėl kai kurių autorės atsiminimų, kurie įgauna gilesnės prasmės po paskelbimo sensacijos apie V. Čepaičio rolę LA Taryboje.

Pirmausia dėl leidinio pavadinimo. Prie ko čia angliškas žodis „ledi“? K. Prunskienė savo metu buvo išsikovojojusi pakankamai prestižo, ir nebuvo jokio reikalo pamėgdžioti, turbūt, M. Thatcher, kuri buvo išgarsėjusi Anglijos ministerių pirmininkė, bet nebūtinai „lady“ tikra to žodžio prasme.

Turinys, tai palaidų prisiminimų rinkinys apimamas laikotarpį nuo pirmos laisvai išrinktos vyriausybės sudarymo iki jos atsistatydinimo. Sąjūdis rinkimuose laimėjo 2/3 balsų, bet dauguma Lietuvos žmonių, pagal apklausą, rėmė A. Brazauską. Kad užtikrinti Sąjūdžio kandidatai išrinkimą, du jo statyti kandidatai Ozolas ir K. Motieka, atsiskakė nuo kandidatūrų, kad trečiasis - V. Landsbergis - tikrai laimėtų balsavimą Taip ir įvyko.

Po to buvo sudaryta koalicinė vyriausybė su K. Prunskienės priešakyje, kai dauguma parlamento narių pasisakė prieš A. Brazausko, ne sąjūdiečio, paskyrimą juo. Greit K. Prunskienė susikirto su Parlamentu, kai atsiskakė pasirašyti 580 AT apsaugos asmenų finansavimo dokumentus. Galų gale liko tik 120 tarnautojų tame skyriuje. Vyriausybė pasitenkino su poros policininkų sargyba. Nuo to laiko santykiai tarp parlamento ir kabineto blogėjo ir pasiekė savo įtampos kulminacijos tašką po K. Prunskienės kelionių į Skandinaviją, Ameriką, Kanadą, Prancūziją, Angliją ir Vokietiją. Autorė duoda suprasti, kad LAT Pirmininkui Landsbergiui jos išgarsėjimas sukėlęs pavydą.

Per kelionę į Vakarų Prunskienė sužinojus, kad Lietuvai, išsigelbėti nuo paskelbtos blokados ir palaipsniui atsiekti nepriklausomybės, reikia tartis su Maskva. Mitterrand ir H. Hohl pasisiūlė tarpininkauti, bet Landsbergis tam nepritaręs. Gorbačiovas irgi buvo sutikęs derėtis. Blokada buvo atšaukta tik po to, kai min. kabinetui pavyko įtikinti parlamentą, kad yra būtina paskelbti moratoriumą, kuris prasidėtų su derybų pradžia. Bet prie derybų neprieita, pagal autorę, dėl V. Landsbergio užsispyrimo.

1990 m. birželio mėn. prasidėjo tikra kova tarp parlamento ir min. kabineto. Priežastis: vyriausybės populiarumas, ypač užsieny. Parlamente buvo platinama alternatyvi ekonominės reformos programa žadanti padidinti nacionalines pajamas 20% ir įgyvendinti ekonominę reformą per 1-2 metus. Ministerių kabineto puolimo režisierius buvęs V. Čepaitis, kuris su bendrininkais, neužimdamas oficialios vietos, visur turėjęs ryšius. A. Terleckas sekundavęs savo grasinimais. Jis išdrįsęs pasakyti Parlamente min. Pirmininkei, kad ji išsinešdintų, nes jo vyrai ją nudėsia. Prie Parlamento stovėjęs juodas vagonėlis su plakatais juodinančiais vyriausybę, kurią parlamentas ką tik išrinko.

Įdomiausias Prunskienės prisiminimas, tai saugumo depart.

Rašo Dr. J. Kunca

direktorius M. Laurinkos skubus pranešimas jai, kad tą dieną (sausio 6) Landsbergis tariasi su V. Čepaičiu, G. Vagnorium ir Z. Vaišvila dėl kainų pakėlimo sustabdymo ir pareiškimo nepasitiekėjimo min. kabinetu.

Kaip žinom vyriausybė tada atsistatydino.

Nėžiūrint leidinio autorės minčių subjektyvumo ir geros dozės panegirikos, jis atskleidžia kai kurias įdomias istorines smulkmenas:-

1) K. Prunskienės kabinetas buvo priverstas atsistatydinti ne dėl kompetingumo stokos, bet dėl nesutarimo su LAT Pirmininku. Kainas vis vien turėjo pakelti po to

sekanti vyriausybė.

2) Leidinyje iškyla didelis. V. Čepaičio aktyvumas tiek reikalaujant išmesti iš vietų visus buvusius komunistus, tiek nuverčiant ministerių kabinetą. Neseniai paaiškėjo, kad tas pats Čepaitis, Nepriklausomybės Partijos pirmininkas (jau išmestas iš to posto) yra buvęs ar dar tebešas KGB informatorius. Matosi, kad jis buvo vienas iš patikimiausių LAT Pirmininko patarėjų. Kyla klausimas, kiek V. Čepaitis galėtų būti padaręs žalos Lietuvai savo patarimais?

3) V. Čepaitis, pagal Lietuvos spaudą, yra suredagavęs išėviją diskriminuojantį pilietybės įstatymą. Ar ne būtų laikas LAT pasisakyti dėl V. Čepaičio rolės krašto aukščiausioj vadovybėj?

Justinio Lukošiaus telefoninis pranešimas iš Vokietijos

Sausio 13-tos žudinių metinės Romuvoje, Vokietijoje, buvo paminėtos kukliai, bet prasmingai. Iš pat ryto, vėliavos aikštelėje iki pusės stiebo pakelta lietuviška trispalvė; Vasario 16-osios gimnazijos koridoriuje, prie įenamųjų durų pastatytas tautiniu audeklu uždengtas staliukas, ant jo padėtas Rūpintojėlis su degančia žvake, be gėlių, Sausio 13-tą prie televizijos bokšto Vilniuje nužudytų jaunuolių sąrašas. Toks pat sąrašas padėtas ir vakare ant altoriaus per kapeliono kunigo Ričardo Repšio Lietuvos Šventųjų koplyčioje aukotas gėdulingas šventas Mišias. Uždegta 13-ka žvakučių - kiekvienam po žvakutę skelbiant nužudytojo jaunuolio vardą. Per pamokslą kunigas Repšys pastebėjo, kad nužudytieji nenuėjo pas Aukščiausiąjį tuščiomis rankomis - jie nusinešė už artimuosius ir Tėvynę sudėtą gyvybės auką; nedaug kas iš mūsų galėjo prisistatyti Valdovui ir Teisėjui su tokiais vertingais nuopelnais. Buvo giedamos religinės ir tautinės giesmės.

Po pamaldų, Romuvos konferencijų kambary, buvusi Vasario 16-osios mokinė iš Australijos Danutė Baltutyte, grįžtant į Vilnių iš VII pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso Pietų Amerikoje, informavo apie savo darbą Lietuvoje ir apie kongresą. Teigė, kad jos lietuviškos šaknys be abėjos šeimoje, bet lietuviška asmenybė susiformavo šioje gimnazijoje. Čia nuostabi vieta, čia mezgasi viso pasaulio lietuvių jaunimo ryšiai.

Antra Danutės Baltutytes pranešimo dalis buvo skirta VII-jam jaunimo Pasaulio Lietuvių kongresui Pietų Amerikoje, vykusiam 1991 metų pabaigoje ir šių metų pradžioje. Vėlavosi lietuvių jaunimo atstovai - 10 dienų turėjusieji laukti lėktuvo Maskvoje. Jų įnašas į Kongreso darbus buvo žymus. VIII-sisi Pasaulio lietuvių Jaunimo kongresas numatytas Europoje - turėtų prasidėti Lietuvoje. Ten stovyklauti, kultūros dienas surengti Punske ir Studijų

dienas Anglijoje. Bet tik Didžiosios Britanijos atstovai labai norėjo, kad dalis būsimo Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso vyktų Anglijoje. Daugumas siūlė jį rengti Punske. Lietuvių Jaunimo Kongrese Pietų Amerikoje išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovybė - jos pirmininku tapo žymus skautų veikėjas amerikietis Paulius Mickus. Atrodo, kad ir Vokietijos lietuvių jaunimo vadovybėje bus pasikeitimų. LRTV

Pabaltijo kraštų ambasadorių laiškas J.T. sekretoriui

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadoriai Jungtinių Tautų organizacijoje New Yorke pasiuntė laišką generaliniam sekretoriui Perez de Cuellar atkreipdami tarptautinės bendruomenės dėmesį į sovietų kariuomenės tebesitęsiantį buvimą trijų Pabaltijo respublikų teritorijose. Laiške primena, kad nors Sovietų Sąjunga šių metų rugsėjo šeštą dieną pripažino trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę, nuo to laiko sovietinė valdžia nepasirūpino išvesti iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos sunkiai apginkluotus savo kariuomenės dalinius. Jų pasilikimas Pabaltijyje sukelia juo didesnį pavojų dabartiniu metu, kai žlunga Sovietų Sąjungos valstybė, kuri galbūt nebebus pajėgi kontroliuoti Pabaltijo kraštuose dislokuotus savo kariuomenės dalinius. Ambasadoriai laiške rašo, kad kai kurie sovietų daliniam Pabaltijyje vadovaujantys karininkai viešai pareiškė, kad jų daliniai galbūt liks Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje net ir tuo atveju, jei gaus iš Maskvos įsakymą pasitraukti. Sovietų kariuomenės pasilikimas Pabaltijyje sudaro rimtą grėsmę taikai ir saugumi Pabaltijo srityje, rašo Estijos, Latvijos ir Lietuvos ambasadoriai. Jų laiškas buvo išplatintas Jungtinėse Tautose kaip oficialus saugumo tarybos dokumentas.

LRTV

RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

POLITIKOS SESELIUOSE

Libija siūlo 100,000 dolerių metinę algą atominės technologijos mokslininkam, norintiems dirbti šitoj šalyj. Buv. Sovietų Sąjungoj tokių yra apie 3,000.

Lordas Victor Rothschild, buvęs draugas p. M. Thatcher, pagal James Rusbridger knygą „Pearl Harbour išdavimas“, yra buvęs KGB ir Izraelio slaptos tarnybos Mossad agentas. Autoriaus nuomone, Rothschild jau nustojęs dirbti KGB, bet apie jo darbą Mossad organizacijai nėra aišku.

Dėl staigaus kainų pakilimo teks vėk keisti galutiną Lietuvos biudžetą. Per Lietuvą eist tarptautinė automagistralė Helsinkis-Varšuva. Ji bus kol kas antros kategorijos, bet šio šimtmečio pabaigoj jau turės jos viduryj skiriamąją juostą.

Senieji Lietuvos agronomai, su prof. Vasinausku priešakyje, siūlo sekančią mūsų krašto kaimo schemą: 1) Įkurti 3,000 dvarų kiekvieną turintį po 500 ha. žemės; 2) Įsteigti Žemės banką; 3) Duoti žemę ilgai išdirbusiems kolūkiuose; 4) Neprileisti prie padėties, kad vėl reikėtų griauti kaimus ir skirstyti žemę; 5) Sustabdyti statybą miestuose bent dešimčiai metų nukreipiant lėšas ir medžiagas į kaimo atstatymą; 6) Bent dalis agronomų turėtų vadovauti žemės ūkio darbui, ūkininkų kooperatyvui ar dirbtų su traktorais.

Algirdas Brazauskas savo straipsnyje „Tiesoje“ gvildinėja Baltijos Valstybių industrinio bendradarbiavimo galimybes. Koordinuojant kiekvienos šalies gamybą, galėtumėm pasigaminti traktorių, mašinų ir pagerinti kitų industrijų aukštį.

Dar nežinoma, ką daryti su Lietuvos valdovų Vilniaus rūmais statytais laike trijų epochų skirtingais stiliais. Šiuo metu trūksta jų atstatymui resursų.

Lietuvoje ruošiamą knygą apie Juozo Urbšio, buvusio paskutinio laisvos Lietuvos užsienio reikalų ministerio, gyvenimą. Tai geriausia atmintis šitam tikram Lietuvos patriarchui. Leidinys žada būti įdomus savo istorinės medžiagos apstumu. Jis pasirodys apie galą šių metų.

Prezidentas Bush'as pasakė savo pagrindinėj kalboj, tarp kitko, apie didelį Amerikos atominių ginklų ir karinio biudžeto sumažinimą. Prez. Jelcinas sekantį rytą paskelbė Rusijos nutarimą pravesti dar didesnį jų skaičiaus sumažinimą.

Estijos vyriausybė pasiūlė būti konsulu Australijoje žinomam industrijalui Arvi Parvo, bet jis pasiūlymo nepriėmė. Atrodo, kad jos konsulu bus sydnėjiškis estas A. Kaljo.

Vasario 16 d. dabartinė Anglijos karalienė švęs 40 m. karaliavimo sukaktuves. O jos vyriausias sūnus pradeda senti belaukdamas karaliaus sosto. Iš spaudos komentarų atrodo, kad anglai pradeda galvoti, jog valstybei išlaikyti tokia plačią karališką šeimą yra per sunki našta po Anglijos imperijos žlugimo, o be to, kai kurie karališkos šeimos nariai nedaro jai daug garbės savo elgesiu.

Moldavai ir rumunai susitiko prie juos skiriančios Pruto upės reikalaudami susivienijimo.

Nuncijus kalba Lietuvai

Arkiyuskupo Justo Mullor Garcia, Sv. Sosto Nuncijaus, pasakytas žodis Lietuvai per Vatikano Radija Sv. Mišių metu 1992.I.26. Mišias laikė jis pats lietuvių kalba. Mišias koncelebravo Sv. Kazimiero Kolegijos Vadovybė, kunigai studentai, ir kiti kunigai lietuviai gyvenantys Romoje.

Už 2 savaitių atvyksiu į jūsų tarpą kaip apaštalinis Nuncijus, Svento Tėvo Jono Pauliaus II Kristaus Vietininko žemėje atstovas. Sventasis Tėvas myli Lietuvą, kaip Ganytojas ir kaip didelis jos draugas. Šias Mišias sutikau atnašauti, kad dar prieš mano atvykimą jūs galėtumėt išgirsti mano kunigišką žodį.

Sio sekmadienio liturgija puikiai tinka mąstymui apie pasiuntinybę, kuri manęs laukia jūsų tarpe. Visi trys šios dienos skaitiniai kalba apie džiaugsmą, kuris kyla mummyse, kai mes klausomės Dievo žodžio, apie Mistinio Kūno tikrovę ir apie išganingą Kristaus veikimą.

Kristus juk į žemę atėjo skelbti Gerosios Naujienos vargšams, laisvės pavergtiesiems, išlaisvinimo prislėgtiesiems ir atsivertimo ir atleidimo nusidėjėliams.

Skaitydamas šiuos skaitinius, dvasioje matau jus visus, Lietuvos žmones, susirinkusius čia, kartu su manim, prie šio altoriaus. Man prisimena švento Augustino posakis: Jums esu vyskupas, bet kartu su jumis esu krikščionis.

Kaip vyskupas, jau dabar jaučiuosi vienas iš jūsų ganytojų. Nuo šio altoriaus pirmiausiai siunčiu jūsų ganytojams savo brolišką sveikinimą, pradėdamas garbinguoju kardinolu Sladkevičium ir naujuoju Vilniaus arkivyskupu Bačkium. Man ypač smagu matyti, kad šis mano mielas bičiulis, su kuriuo eilę metų darbavomės kartu su visais Lietuvos vyskupais, aš noriu būti ne tiek diplomatas, kiek Gerosios Naujienos skelbėjas Lietuvai, kuri dabar žengia į daug žadančią, savo garbingos istorijos, epochą.

Kaip krikščionis, jau dabar esu su jumis, su kiekvienu iš jūsų, sujungtas tais pačiais tikėjimo, meilės ir vilties ryšiais. Visi drauge stengsimės statyti gyvesnį, stipresnį, gražesnį Kristaus mistinį Kūną. Visi drauge leisimės į didįjį šventumo nuotyki, siekdami tapti labiau panašūs į Kristų.

- Klausysimės jo žodžio, kad mūsų žodžiai diegtų gyvenimą, ieškosime Kristaus šviesos, kad gebėtume kitiems jos pažerti, ieškosime Kristaus ramybės, kad kiti ramybės turėtų, ieškosime Kristaus atleidimo, kad patys išmoktume atleisti.

Kaip Jėzus, taip ir katalikų Bažnyčia esanti Lietuvoje, eilę metų išgyveno kryžiaus paslaptį. Esate kryžių šalies vaikai, - tokius jus pažįsta visas pasaulis, - jūs nešėte kryžių kasdien per pusę šimto metų. Dabar, betgi, atėjo prisikėlimo valanda, viltinga atgimimo, atsistatymo, naujos evangelizacijos valanda. Prisikėlęs Kristus dabar kreipiasi į prisikėlusią Lietuvą.

Visi drauge, - vyskupai, kunigai, vienuoliai, pasauliečiai, - ruošiamės išgyventi ne eilinių evangeliškos tikrovės momentų, reikšmingų asmeniui ir bendruomenei. Dabar, kai Kristus atrodo nuo kryžiaus jau nuimtas, jis apsireiškia Lietuvoje

gyvas tarp savųjų mokinių, kreipiasi į juos ragindamas ieškoti jam padarytųjų žaizdų prasmės, ragindamas žvelgti į jo pergalę prieš nuodėmę, prieš mirtį prieš smurtingų žmonių aklą niršulį. Kristus klausia Petro ir kitų savo mokinių. Ar myli mane labiau už šituos? Ar myli mane visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis?

Trokšdamas veikiai kartu su jumis melstis Aušros Vartuose į Gailestingumo Motiną ar prie švento

Iškilingai paminėta Lietuvos Laisvės Gynėjų diena

Visoje Lietuvoje gedulo ženkle buvo iškilingai paminėta Lietuvos Laisvės Gynėjų diena, buvo prisiminti ir pagerbti lygiai prieš vienerius metus Vilniuje žuvusieji už Lietuvos laisvę o drauge su jais ir visi kiti visais laikais žuvę Lietuvos laisvės gynėjai. Lietuvos Laisvės Gynėjų dienos programa prasidėjo sausio tryliktosios išvakarėse, sekmadienio pavakare, kaip Lietuvos valstybės muziejuje Vilniuje buvo atidaryta laisvės gynėjų atminimui skirta paroda „Laisvės Kelias“. Kiek vėliau Sporto rūmuose įvyko gedulo vakaras, kurio metu Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras atliko kompozitoriaus Bartulio „Requiem“, giedojo Kauno valstybinis ir „Ažuoliuko“ chorai. Beveik tuo pačiu metu šventojo Jono bažnyčioje vyko gedulingos muzikos valanda, kurios progama atliko Sauliaus Sondeckio kamerinis orkestras. Sausio dvyliktąją prieš vidunaktį, tūkstančiai žmonių rinkosi prie laisvės gynėjų žuvimo vietos, lygiai vidunaktį už žuvusiųjų sielas prie televizijos bokšto buvo aukojamos šventos Mišios. Jom pasibaigus buvo pašventintos laisvės gynėjų žuvimo vietos, padėta gėlių, uždegtos žvakutės. Sausio tryliktosios rytą, kaip tik tuo laiku, kai prieš vienerius metus prasidėjo svetimos kariuomenės kruvinas susidorojimas su beginkliais

Kazimiero karsto, noriu jums ir sau palinkėti, kad kiekvienas mūsų duotume teigiamą atsakymą į šiuos Jėzaus klausimus. Kad visi taptume jo Evangelijos nešėjai, jo išganingo žodžio šaukliai visose Lietuvos gyvenimo srityse, Lietuvos, kuri štai stovi prieš naują savo žmogiškos ir krikščioniškos istorijos puslapį.

Nuo Vatikano radijo koplyčios altoriaus, visiems jums bičiuliškai su meile, su viltimi sakau: Iki pasimatymo vasario 9 d. Vilniuje!

žmonėmis, penkiolikai minučių suskambėjo visų Lietuvos bažnyčių varpai. Varpam nutilus, antrą valandą ryto, Parlamento aikštėje susirinkusiai žmonių miniai, o per radiją ir televiziją visai Lietuvai, žodį tarė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. „Mes atlikome tai, ką turėjome atlikti“, sakė Landsbergis, „kovojame už tai, už ką turėjome kovoti. Nebūtumėm atsiekę savo tikslo, jei liaudis nebūtų parėmusi mūsų kovos, jei žmonės nebūtų atsiliepę į mūsų kvietimą, nebūtų atskubėję prie Parlamento, nebūtų jo apgynusi. Kai mūsų vienybei kyla pavojai“, sakė Landsbergis. „prisiminkime nužudytųjų gyvybės auką“. Landsbergis toliau pažymėjo, kad tautai dar teks žengti tamsiais keliais, įspėjo kad kai kas bandys stumti tautą į klystkėlį, tačiau išreiškė tvirtą įsitikinimą, kad šios pastangos nebus sėkmingos, tauta nesileis stumiama nuo tiesaus kelio. LRTV

Rusijos ministerių vicepirm. G. Burbulis (surusėjęs lietuvis) pareiškė, kad gauta 250,000 tonų pagalba per šią žiemą yra lygi tik vienos dienos maisto suvartojimui.

Lietuvos išde yra apie 50 milijonų tvirtos valiutos. Savos valiutos įvedimui reiktų ją padidinti bent iki 70 milijonų dolerių.

Vysk. J.Tunaitis atsako į Vatikano Radijo klausimus

Jūsų Ekscelencija, savo klausytojams jau pranešėme apie Jūsų atvykimą į Romą, gal malonėtumėte keliais žodžiais apibrėžti savo atvykimo tikslą.

Mano svarbiausias atvykimo tikslas yra būtent, šiuo metu - tai buvusi kanonizacija Rapolo Kalinausko, kuris gimė Vilniuje 1835 m, dalyvavo 1863 m. sukilime. Buvo vienas iš to sukilimo vadų Lietuvoje, buvo nuteistas mirties bausme, paskui pakeista bausmė katorga į Sibirą ir tenai atbuves bausmę atvažiavo į Lenkiją, tapo vienuoliu karmelitu ir mirė kaip Sventas žmogus. Šitas šventasis ir mūsų dienomis yra labai aktualus, juk ir mūsų tiek lietuviai, tiek lenkai iš Vilniaus krašto ypatingai kentėjo Sibire ir štai, tas sukilimas 1863 metų bendras visiems, brangus.

Antras atvažiavimo tikslas - tai buvo susitikti su Popiežium. Aš nebuvau Lomžoje - iš Lietuvos buvo galimybė ir visiems vyskupams nuvažiuoti ir taip pat lietuvių liaudies atstovams, bet mūsų, kaip žinia, arkivyskupas Julijonas labai sunkiai sirgo, buvo jau prie mirties, teko man susilaikyti prie jo. Taigi dabar, kaip tik ir tą norėjau atlikti, ir labai džiaugiuosi, kad mane priėmė Jo Sventenybė ir kartu pasikalbėjome 15-ką minučių. Pirmą kartą gyvenime šitokia brangi akimirka. Labai džiaugiuosi ir Dievo apvaizdai dėkoju už šią gražią Jo man suteiktą galimybę. LRTV

Kalėdiniai sveikinimai - pagriovų

Kalnai laišku su užsienio pašto antspaudais rasti Maskvos žiedinės magistralės pakely. Kai organizacija "August-91" ėmė tirti šį sąvartyną, pasirodė, kad tai - kalėdiniai ir naujamečiai sveikinimai į įvairius NVS miestus, atsiųsti iš visų žemynų. Vokai buvo išdraskyti, matyt, ieškota tarp atvirukų idėtų pinigų. (Krym Press)

(Iš Lietuvos laikraščio Tiesa)

Vilnius iš paukščio skrydžio Nuotrauka: R.Jurgaičio

ADELAIDĖS KRONIKA

Viešpats pasišaukė jau antrą pajėgiausio amžiaus lietuvių. Gruodžio 7 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė vos 57 metų amžiaus sulaukęs Rimas Binkevičius. Gimęs Lietuvoje Raseiniuose buvusio „Tėviškės Aidių“ bendradarbio A.A. M.Binkevičiaus ir S.Binkevičienės sūnus. Jaunuolio metuose A.A. Rimas buvo įsitraukęs lietuvių jaunimo veiklon. 1961 m. buvo Parapijos Taryboje.

10 d. gruodžio Blackwell laidotuvių koplyčioje klebonas kun. J.Petraitis su susirinkusiais tautiečiais sukalbėjo rožinį ir maldas už Mirusį; 11 d. gruodžio šv. Kazimiero Liet. Bažnyčioje aukėjo gedulingas mišias, pasakė pamokslą. Lekciją skaitė K.Dundienė, N.Masiulytės-Stapleton grojami vargonų garsai suteikė apeigoms šilumos. Po mišių Centennial Park krematoriuje Klebono sukalbėtos maldos, sugiedota „Viešpaties Angelas“.

Liko mylintys: Motina Stefanija Binkevičienė, A.A. Rimo sūnus Andrius su šeima, sesuo Gražina su šeima, giminės Lietuvoje ir Australijoje.

Viešpatie padovanoki Mirusiam Rimui amžinąją laimę, likusiems padėki surasti nusiraminiama.

Lituania Choro koncertas suruoštas gruodžio 14 d. Liet. Namų salėje. Choras gerai paruoštas. Dirigentai: N.Masiulytė-Stapleton ir V.Straukas. Choro pakviesti programoje dalyvavo Taut. šokių grupė „Branda“ ir „Nemuno Dukros“.

Atsilankė daug klausytojų. buvo įdomu, gražu ir smagu, kad choras gyvuoja ir gražiai reiškiasi. Sėkmės atečiai.

Kūčios. A. Liet. Kat. Moterų Dr-jos V-ba suruošė Kūčias. Liet. Kat. Centro salėje. Kūčių vakariene dabar ruošama tiktai Parapijoje. Dalyvavo 90 asmenų. Gražiai paruošta Kūčių vakariene, nuoširdžiai ir jautriai pravedė V-bos pirmininkė S.Vasiliauskienė. Klebonas sukalbėjo Kūčių maldas, palaimino šv. vakarienės stalą, pasidalinta Kūčių plotkele.

Skaniai, pagal lietuviškas Kūčių tradicijas pasistiprinta, pagiedota kalėdinės giesmės. Buvo jauku eglutės švakučių mirgėjime dabarties artimųjų tarpe ir brangių prisiminimų vėrinėje.

Kalėdos. Po Kūčių mūsų laukė šv. Kazimiero Bažnyčioje Bernelių mišios 12 val. nakties.

Klebono paruoštas Betliejukas, kur lopšelyje Šventas Kūdikis toks puikus, rankele laiminantis, spindinčiom akutėm, dar A.A. kun. A.Spurgio iš Amerikos atveštas, Juozapas ir Marija A.A. A.Kudirkos darbo. Eglutė sidabrinėm žvaigždėm blizganti. Altorius baltom gėlėm B.Budrienės išpuoštas. Giesmės Masiulytės-Stapleton diriguojamos ir vargonais palydimos choro įsijautusiai giedamos, taip dangiškai skambančios. Lekciją skaito V.Baltutis, Auką atneša Z.V.Venciai. Klebonas baltuose bažnytinuose rūbuose. Šventa kalėdiška nuotaika.

Pirmą Kalėdų dieną mūsų Bažnyčioje dvejios mišios - 9 ir 11 val. Abiejuose susirinko nemažai žmonių. Buvo gera Kalėdų dienosė.

Mirtis paskutinėje 1991-mųjų metų dienoje. Mūsų Parapija neteko nuoširdaus darbuotojo - mirė Parapijos Tarybos nuoširdusis narys

Antanas Krivickas.

Viešpatie, priimki Jį savo globon, suteiki paguodą Likusiems.

Naujų Metų Sutikimą suruošė Bendruomenės V-ba Lietuvių Namuose.

Liet. Kat. Moterų Dr-jos Valdyba Kalėdų atostogų laike sekmadieniais pietų Parapijoje

A. † A. ANTANAS KRIVICKAS

Australijon atvykusi 1948-9 metais pabėgusi nuo komunizmo lietuvių karta, širdyje nešusi ir globojusi Lietuvos meilę, vis retėja, jau plačiai praminti takeliai į Amžinybę...

1991 m. gruodžio 31 d. šiai žemelei užmerkė akis šv. Kazimiero parapijos nuoširdus parapijietis Antanas Krivickas. Parapijos Taryboje Jis dirbo nuo 1969 m. ligi tol, kol dar pajėgė paeiti su lazdele. Sunki liga pakirto Jo sveikatą. Taryboje dirbo juodu abu su žmona Anastazija. dirbo su nuoširdumu ir meile, kaip Jis pats pasisako „teko malonumas būti išrinktam į Parapijos Tarybą“.

A.A. Antanas gimęs 1918.2.5 d. Lietuvoje Biržų apskrityje Pasvalio parapijoje. Tėvas mirė palikęs Jį vienų su puse metų amžiaus, užaugino motina ir brolis siuvėjas. Baigęs pradžios mokyklą, dirbo lauko darbus. Priklausė „Pavasarininkų“ kuopai ir „Jaunųjų Ūkininkų“ rateliui. Tenai smagiai ir prasmingai praleisdavo visą savo laisvalaikį.

1939 m. pašauktas į Lietuvos Kariuomenę Sarvuočių Rinktinėje Radviliškyje. Rusams užėjus Rinktinė perkelta į Vilnių. Karui prasidėjus įsijungė į 2-rajį Savisaugos batalioną - saugojo nuo desantininkų Švenčionių pasienį. Karti baigiantis pasitraukė į Vokietiją. Apsistėjo Weiden'o lageryje, jame išgyveno 3 metus. Tenai susitiko ir pamilo mergaitę, kuri Lietuvoje gyveno netolimame kaime Anastaziją Mikoliunaitę ir Ją vedė.

1949 m. atvyko Australijon, įsikūrė Adelaidėje. Gavo darbą statybos medžiagų fabrike, kur išdirbo ligi pensijos amžiaus.

Antanas ir Anastazija Krivickai patys savo rankomis, savo rūpesčiu pasistatė namą Woodville Gardens rajone. Užaugino ir išmokslo sūnų Kęstutį ir dukras - Almą ir Giną. Susikūrė gražią sodybą. Pas Juos gėlių, visokiausių krūmelių, vaisių ir daržovių visada buvo perteklius, užtekdavo ir Parapijos parengimams.

Bet netik Parapijoje dirbo A.A. Antanas. Jis priklausė ir LKVS „Ramovėi“ ir pas pensininkus ir pas sportininkus. Visur suspėdavo, visur buvo nuoširdžiu pagelbininku.

Prieš kelis metus pardavė savo

negamina, bet patiekia skanių pyragų su kavute. Parapijiečiai po mišių gausiai susirenka Parapijos salėje ir smaguriaudami dalinasi savo rūpesčiais ir džiaugsmiais, jaučiamas malonus šventiškas klegesys. Labai gerai, bet laukiame ir pietų. Sėkmės.

S.P.

SYDNEJUS

Vasario 16-tosios minėjimas

Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas šiais metais įvyks Vasario 16 d. Sydney apylinkės valdyba kviečia visus mūsų bendruomenės narius atšvęsti šią šventę ypatingo džiaugsmo ženkle.

Minėjimas prasidės iškilmingomis pamaldomis 11.30 val. ryto St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe. Šv. Mišias už Lietuvą atnašaus Prel. P. Butkus MBE, giedos „Dainos“ choras. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis. Prie tautinės vėliavos prašome rikiuotis valdybos narius, Sydney ALB Tarybos narius ir visus kitus bendruomenėje dirbančius narius/nares, laisvus nuo kitų organizacijų.

Viešas minėjimas po pamaldų prasidės 2.30 val. Lietuvių klubo auditorijoje. Paskaitą skaitys inž. Vytautas Juška. Meninę programą išpildys Sydneyjaus meniniai vienetai. Į minėjimą yra kviečiami diplomatiniai misijų konsulai, ambasadoriai, bei atstovai iš kitų bendruomenių, spauda ir televizija.

Po minėjimo vyks arbatėlė kviestiniams svečiams. Iš bendruomenės narių laukiame gražaus elgesio ir pagarbos visems mūsų kviestiniams svečiams.

Vardan tos atgimusios Lietuvos, lai vienybė tezydi.

ALB Sydney Apylinkės Valdyba

ALB Apylinkės informacija

Australijos Pašto International Mail, Customer Relations raštinė pranešė, kad nuo gruodžio 23 d. laišakai į Lietuvą eina tiesiai į Vilnių, per Londoną, o ne Maskvą.

Yra gauta skundų, kad laišakai dingsta arba buvo dingę anksčiau. Siūsdami laiškus į Lietuvą žymėkite savo informacijai datas ir jeigu pastebėsite laiškų dingimą informuokite Apylinkės valdybos narį A. Kramilių tel. 727 3131. Rašant skundus reikia turėti faktus. Kai kas teigia, kad Vilniaus pašte yra tarnautojų, kurie ten tebedirba nuo senų laikų ir jie gali atkreipti „ypatingą“ dėmesį į laiškus ateinančius iš, taip jų, supratimu iš „buržuazinių“ kraštų. Tad būkime apdairūs. Tik bendra akcija ir kooperacija užkirsime kelią savuvaliautojams.

ALB Sydney Apylinkės valdyba

Lietuviškų juostų audimo kursai/pamokos

Lietuviškų juostų audimo specialistė Martina Reizgienė sutiko duoti pamokas pasimokyti šio audimo meno. Ši audimo meną Martina sėkmingai demonstravo Sydneyjaus Muziejuje įvykusioje parodoje Lithuanian Heritage.

Atsirado iš kitataučių lankytojų šios parodos, kurie panoro išmokyti šio audimo meno. Ryšium su šiuo pageidavimu kviečiame registruotis ir lietuvių bendruomenės moteris ir mergaites, kartu pasimokyti šio meno ir tuo pačiu pabendrauti su moterims, kurios domisi lietuviška kultūra ir menu. Dėkojame Martinai Reizgienei, kuri sutiko praveisti šias pamokas.

Skambinkite šio reikalui Antanui Kramiliui Tel 727 3131.

Mes - šių laikų žmonės

esame didelio istorinio lūžio liudininkai, savo akimis matome marksistinių ideologijų žlugimą. Bet džiaugdami iš ištisų tautų ir tikinčiųjų bendrijų išsilaisvinimu iš priespaudos, negalime užmiršti, kad dar daugeliui pasaulio žmonių yra neigiamos pačios elementariausios žmogaus teisės. Prieš neteisę - pabrėžė šv. Tėvas, - pirmą turi stoti Bažnyčia. Bažnyčia turi būti pati pirmutinė teisingumo ir solidarumo skatintoja. Jausdama savo ypatingą atsakomybę prieš Dievą ir prieš žmoniją, Bažnyčia ragina atsiverti vieni kitiems ir sekti į istoriją įžengusi Dievą - Jėzų Kristų.

LRTV

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolijos nariai vasario mėnesį meldžiasi už Lietuvą.

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokykla naujuosius mokslo metus pradeda vasario 16 d. sekmadienį šv. Jono mokyklos patalpose. Viena klasė bus ir nemokantiems ar visai mažai mokantiems lietuvių kalbos. Veiks ir Vaikų Darželis. Kviečiame visus gerbiamuosius Tėvelius savo jaunąjį atžalyną atvežti į mokyklą 10 val. ryto. Vienoje klasėje bus bendras pokalbis su Tėveliais ir mokinių pasiskirstymas į klases.

Lietuvos Nepriklausomybės iškilmingas minėjimas vasario 16 d. Pradedam iškilmingom pamaldom šv. Jono bažnyčioje 12 val. Organizacijos kviečiamos su vėliavomis ir garbės sargybomis. Bendruomenės ruošiamas minėjimas Lietuvių namuose 2.30 val.

Parapijos išlaikymui vokeliais bendra suma aukojo po \$100 Genovaitė Mikuličienė, J.&J. Sarapinas, Eugenija ir Vincas Stagiai, K.&N. Zdanius; \$70 Tomkins (Tomkevičius), \$60 D.&H. Kaladė, po \$50 P. Cešonis, A. Griškėlis, V.&A. Ročius, Pr. Svambarys; po \$40 R. Klimienė, V.K. Lang, B. Leitonas, L. Milvydienė, V. Simankevičius, J.

Simutienė; po \$30 V. Danius, P. Lazutka, E.&M. Matulioniai, J. Meiliūnas, A. Rukšėnas, O. Skirka; po \$20 S. Aleksandravičius, S. Krutulis, A. Petrauskas, K. Sipaila, P. Ramos. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoju ir kartu prisiuntusiems „Tėviškės Aidių“ prenumeratas. Kun. Pr. Dauknys.

Juozas Bronius Rapkauskas, 77 m. amžiaus, mirė širdimi Geelongo ligonijėje sausio 27 d. Rožančius kalbėtas King laidotuvių kopl. Laidotuvių šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje sausio 30 d., kurias aukojo kun. Pr. Dauknys. Skaitymus atliko Vytautas Bindokas ir Juozas Gailius. Atsisveikino prie karsto Bendruomenės pirm. Otto Schrederis ir Lietuvių Sąjungos pirm. Juozas Gailius. Palaidotas Eastern kapinėse. Už jo vėlė šv. Mišioms aukojo: F. Bandza, A. Jančiauskienė, B. Jankienė, O. Dargvainytė, J. Manikauskas, B. Šimkienė, A.&A. Žvirbliai. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Geelongo Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 23 d. sekmadienį, pradedamas šv. Mišiomis šv. Jono bažnyčioje 9.30 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po pamaldų visi vyksta į Lietuvių namus į Bendruomenės ruošiamą iškilmingą minėjimą.

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenyvė popiežius Jonas Paulius II vasario mėnesiui MA skyrė šią intenciją: Kad musulmonai ir krikščionys dialogo keliu stengtųsi pagilinti vieni kitų supratimą ir pagarbą.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visa aukoju Tau, Sventiausioji Jėzaus Širdie!

Vienas Dievas - Bendras Ryšys

Vasario mėnesio maldos intencija yra kvietimas visopasaulio tikintiesiems prisidėti malda prie pastangų tų, kurie Bažnyčioje siekia skatinti dialogą tarp krikščionių ir musulmonų. Cia paduodama kun. Thomas Michel, S.J., kuris vadovauja Vatikane tam reikalui, jo asmenišką patirtį.

„1971 metais aš mokiau anglų kalbą mokytojų seminarijoje Indonezijoje. Mano dvasiškoji vyresnybė pasiūlė man studijuoti arabų kalbas bei islamų religiją tikslu, kad ateityje aš dirbčiau „dialoge su musulmonais“. Turiu prisipažinti, kad ir lig šiol maža tesupratau apie islamo religiją ir jos praktiką.

Ruošdamasis išvykti iš Indonezijos į Lebanoną, kur turėjau pradėti savo studijas, ieškojau medžiagos savo būsimo darbo pagrindams. Užtikau dokumentą pavadinatą „Nostra Aetate“, kuriame sakoma, kad katalikai reiškia didelę pagarbą musulmonams, nes jie tiki Vieną Dievą, jie meldžiasi, pasninkauja, šelpia; jie atsiduoda Dievo valiai kiekvienu jų gyvenimo atveju ir tiki Dievo teisingumu ir gailėstingu teismu.

Visa tai aš pats patyriau per savo 20 metų bendradarbiavimo su

musulmonais laikotarpi, ypač rimtuose pasikalbėjimuose su jais. Kai jie, pavyzdžiui, vizituodavo mane ir ateidavo laikas jų maldoms, jie mandagiai pasiklausdavo, ar jie galėtų atlikti jiems nustatytas jų maldas. Jie pasitiesdavo mažą kilimuką ar net laikraštį ant grindų, nusiaudavo apavą ir atsigręžę Mecca kryptimi nuoširdžiai meldavosi. Taip pat, pasisveikindami su manimi jie dažnai kreipdavosi sakydami: „Al-salamu aleikum“, t.y. „ramybė (peace) tebūna su Tavim“. Aš matydavau, kad tai būdavo jų tikras, ne formalus nusiteikimas.

Diskutuodavom įvairiausiomis temomis - šeimos, sporto, politikos ir tt. aktualijomis ir čia įsiterpdavo ir religiniai reikalai. Jie man aiškino Islamo dėsnius, o aš, pasikeisdamas, krikščionių. Musulmonai niekuomet nesijausdavo užgauti ar supykę, kai aš aiškinau jiems krikščionybę su pagarpa jų pačių religijai ir papročiams. Jie dažnai pataisydavo mano klaidingas pažiūras apie islamą, taip kaip ir aš jų apie mus.

Aš nemanau, kad dialogas gali pašalinti visa įtampą ir konfliktus, kurie yra ir bus ir ateityje tarp krikščionių ir musulmonų. Dažniausiai tų konfliktų šaknys glūdi politinėje, ekonominėje, etniškoje ir tautiškoje srityje, bet kurie vaizduojami kaip religiniai konfliktai.

Dialogas nėra iš esmės tikslas pats sau. Jis yra tik priemonė į tikslą: į taiką ir bendradarbiavimą tarpe tų, kurie tiki į Vieną Dievą ir stengiasi vykdyti Jo valią. Melstis už dialogą reiškia melstis kad „įvyktų Dievo valia.“ (Pagal Thomas Michel, S.J. Pontifical Council for Inter-Religious Dialogue)

Kun. S.Gaidelis, S.J

Lietuvių Skautų Sąjungos rašinių konkursas 1991 metams

Lietuvių skautų sąjunga, džiaugdamsi atgauta Lietuvos nepriklausomybe, pirmųjų laisvės metų proga, skelbia 1992 metų rašinių konkursą LSS nariams-rėms žemiau nurodytomis sąlygomis:-

1) Konkurse gali dalyvauti visų LSS šakų vienetuose šiuo metu priklausantys ar nepriklausantys, bet įžodį davę, Sąjungos nariai ir narės;

2) Konkurso temos pagal amžių suskirstytos į tris grupes. Laisvų temų pasirinkimas turi atitikti pasiūlytų temų mintį, idėją, pobūdį;

3) Konkurso laikas - 1992 m. vasario 16 iki balandžio 23 d.;

4) Rašiniai, pasirašyti slapvardžiais ir atskiru užklijuotu vokeliu su tikraja pavarde, vardu ir adresu, įdedami į voką ir siunčiami: LSS Rašinių konkurso komisija, 40 Burrows Ave., Islington, Onr. M9B 4W7, Canada - ne vėliau kaip iki 1992m. gegužės 1 dienos (pašto antspaudo data);

5) Konkurso temos: Vilkiukams, paukštytėms, bebriukams, ūdnytėms: „Mano vadovas ar vadovė“, „Ką aš žinau apie Lietuvą“;

arba laisva tema. Rašinys ne trumpesnis kaip vienas rankraščio psl. Premijos - 1 v. \$75, 11 v. \$50.

Skautams-tėms, prit. skautams-tėms ir kitoms to amžiaus grupėms: „Kaip galiu padėti Lietuvai?“, „Skautų pareigos išeivijai ir Lietuvai“; arba laisva tema. Premijos - 1 v. \$100, 11 v. \$50. Rašinys ne trumpesnis kaip du rankraščio psl.

Skautams-vyčiams, vyr. skautėms ar kitoms to paties amžiaus grupėms: „Lietuviškas skautavimas išeivijoje“, „Jei būčiau Lietuvoje, kaip organizuočiau skautų vienėtą?“, arba laisva tema. Rašinys ne trumpesnis kaip trys rankraščio psl. Premijos - 1 v. \$150, 11 v. \$75;

6) Konkurso mecenatas: LSS tarybos pirmija, naudodama prel.s. Juozo Prunskio Lietuvių fonde paskirtos sumos palūkanas;

7) Rašinių vertinimą atliks Toronto skautininkai-kės. Komisija bus sudaroma pagal atsiųstų rašinių skaičių, atsižvelgiant į LSS šakų įsijungimą konkurse;

8) Bendros pastabos: Patartina, ypač mažiesiems, rašinius rašyti sueigų metu. Tuo būdu konkursas būtų įtrauktas kaip sueigos dalis, o ne atsietas pašalinis „apsunkinimas“. Įsijungimas į konkursą ir pasisekimas priklausys nuo vadovų-vių tinkamo dėmesio ir naudos supratimo. Vienetai, kurių nariai/narės aktyviau įsijungs į konkursą, bus specialiai atžymėti.

Sėkmės rašyti ir budėti:

Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos Pirmija

Australijos Lietuvių Dienos

XVII-ųjų Australijos Lietuvių Dienų iškilmingas atidarymas įvyks 1992 m. gruodžio 26 d., 3.30 val. po pietų, šeštadienį, Bankstown Civic Centre. Gražioje salėje ir aplinkoje pradėsime mūsų dviejų metų kultūrinio darbo apvainikavimą.

Sis pirmasis šventės renginys - įvadas į Australijos Lietuvių dienas - turi trejopą paskirtį. Ištraukas iš ALD plačios apimties programos supažindina su sekančiais renginiais. Truputis dainos, šokio,

PRANEŠIMAS

Melbourne'o Apylinkės valdyba kviečia visus tautiečius į iškilmingą 74-ųjų Lietuvos Nepriklausomybės metinių minėjimą, kuris įvyks š.m. vasario mėn. 16 d., sekmadienį 2 val. 30 min. Melbourne'o Lietuvių Namuose. Minėjime bus trumpa meninė programa ir paskaita, kurią skaitys svečias iš Canberros Lietuvos Respublikos garbės konsulas Australijoje dr. Algis Kabaila. Po minėjimo visi kviečiami į Lietuvių namų Jubiliejineje salėje įvyksiančias vaišes, kuriose bus progos

vaidybinio meno, viena kita naujiena - sukelia „apetitą“ dalyvauti visuose renginiuose. Praeityje kviečiami valdžios pareigūnai, įtakingi australai, politikai bei kitataučių atstovai buvo prašomi pagalbėti mums kovoje dėl Lietuvos laisvės. Džiaugdamesi laisva Tėvyne, mums padėjusieji tarsime aciū. Atidaryme neužmirštamas ir asmeniškias momentas - susitikimas su draugais, pažįstamais, kurių nematėme nuo pereinčių Dienų.

Atidarymo iškilmes organizuoja Stasys Skorulis. Gerai žinome p. Skorulio meninius bei administracinius sugebėjimus, tad nėra abejonės kad atidarymo pasisekimas užtikrintas.

ALD Informacija

pabendrauti su mūsų svečiais: garbės konsulu, mums draugiškais Victorijos valstijos ir federaliniais politikais bei kitų tautybių bendruomenių, rėmusių mus kovoje už laisvę, atstovais. Norintys dalyvauti vaišėse prašomi iki vasario mėn. 9 d. pranešti vienam iš Valdybos narių: Vilčiai Kružienei tel. (059) 75 5872 arba Povilui Mičiuliui tel. 807 9181. Vaišių dalyviams reikės susimokėti \$15 asmeniui už užkandžius, šampaną ir kitus gėrimus.

ALB Melbourne'o Apylinkės valdyba

Kultūrinė veiklos paroda

Primename, kad Kultūrinės veiklos parodas atidarymas Melbourne „Musuem of Victoria“, patalpose įvyks š.m. vasario 15 d. 14 val.

ALB Hobarto Apylinkė

Hobarto Apylinkės Bendruomenė švęsime Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vasario mėn. 22 d. ketvirtą valandą ponų Šikšnių patalpoj, 43 Easton Av. Moonah West.

Po trumpos minėjimo programos įvyks visuotinas susirinkimas ir valdybos rinkimai.

Visus lietuvius gyvenančius Tasmanijoje maloniai prašome atsilankyti į minėjimą ir susirinkimą.

Minėjime prisiminsime vargo kelius, kurie vedė į Lietuvos nepriklausomybę 1918 metais, prisiminsime kaip lengva yra ją prarasti ir kiek vargų ir aukų reikalinga sudėti vėl ją atgaunant.

Susirinkime turėsite progos išklausti valdybos ir kitų bendruomenės veiksmų pranešimus ir jei spręsite, kad valdyba nepasiekė rinkiamo darbo lygio, turėsite progos išrinkti naują veiklesnę.

Abi pareigas atlikę busime pavaišinti Juozo Paškevičiaus ir Bonifaco Šikšniaus pagamintais šiltais užkandžiais.

Sausio mėn 19 d. Perkūnas Sporto Klubas atšventė 35-tą gimtadienį. Šią sukaktį paminėti, klubo valdyba surengė iešminę į kurią susirinko nemažai ištikimų rėmėjų ir buvusių bei esančių žaidėjų.

Per 35 metus, pirmieji sportininkai žaidę Perkūno klubo komandose suspėjo pasenti, o jų dukros ir sūnūs suaugti. Per tą laiką klubas pergyveno gerų ir sunkių metų. Turėjo pirmaeilį krepšinio komandų, kurios varžėsi su visomis komandomis Tasmanijoje ir atstovavo klubą visose sporto šventėse. Prieš keletą metų klubas buvo atsiradęs merdėjimo stovy ir tik pirmininko Mindaugo Kožiko pasiryžimas ir pasišventimas atitraukė jį nuo mirties slenkščio.

Dabar klubas vėl didžiuojasi trimis krepšinio komandomis, nors ne visi žaidėjai kalba lietuviškai.

Iešminės metu, seniausi klubo remėjai ir veikėjai buvo apdovanoti žyminiais. Apdovanoti buvo - Shadock izdininko pareigose išbuvęs 25 metus, Juozas Paškevičius 18 metų išdirbęs visose sporto šventėse ir prisidėjęs prie organizavimo sporto švenčių Hobarte, Petras Šiaučiūnas duosnus rėmėjas nuo įsikurimo laikų, Bonifacas Šikšnius ilgametis rėmėjas ir pagelbėtojas darbais ir Gema Valuckas dabartinė klubo sekretorė.

Darbšti, pasišventusi klubo valdyba į ateitį žiūri su pasiryžimu ir pasitikėjimu, žada suruošti sporto šventę Hobarte 1993 metais ir tuo darbu jau yra užsiėmę.

Hobarto Apylinkės Valdyba

Sausio mėn 11 d. Kazimieras Paškevičius atšventė 65-tą gimtadienį.

Prie turtingai valgiais ir gėrimais apkrautų stalų vokiečių klube, susirinkome svečiai iš keletos tautybių bendruomenių, broliai lietuviai, australai, buvę Kazimiero darbo draugai, latviai žento draugai ir kitų tautybių atstovai, šeimos draugai ar giminės vedybiniais ryšiais surišti, tad „Ilgiausių Metų“ dainavome įvairiomis kalbomis.

Kazimieras į Australiją atvyko 1961 metais, jau suvalgęs nemažai

Sibiro duonelės. Iš šios viešnagės išsivadavo tik Stalino saulei nusileidus. Teko ir raudonosios armijos sriubos pasrėbti, tarnavo tankistų daliny.

Vedė vokiečių kilmės lietuvaite Eleną. Sovietų Sąjungai ir Vakarų Vokietijai pasikeičiant piliečiais, rado progą ištrūkti iš „raudonojo rojaus“ į Vokietiją ir vėliau į Australiją pas broį Juozą. Darbą gavo cinko fabrike ir ten išdirbo 31 metus.

Būdamas darbštus ir gabus, pasistatė gražų namą ir išaugino trys sūnus ir dvi dukras. Nors dukros ištekė už nelietuvių, visa šeima visada lankosi bendruomenės susirinkimuose ir rengimuose, reikale visuomet pagelbsti kur reikia. Elena ir abi dukros keletą metų dirbo moterų komitete ir

padedamos kitų darbščių komiteto narių, surengė daugelį rengimų.

Kazimieras darbą apleido porą mėnesių prieš sulaukdamas pensininko amžiaus.

Linkime Kazimierui ir Elenai daugelio laimingų metų ir tikimės dažnai susitikti lietuviškose pareigimuose.

Juozas Paškevičius, porą savaitių paviešėjęs pas dukrą Kalifornijoje, sugrįžo pilnas ispūdžių ir prisiminimų. Pasakojo, kad lankėsi pas Frank Sinatra ir net keletą dolerių iš jo išlošė, o užburtoje Disneyland vietovėje susipažino su Mickey Mouse. Dabar, jau „jet lag“ nugalėjęs įsijungė į bendruomenės darbus. Linkime jam labai geros sėkmės šiuose darbuose.

S. Augustavičius

Liūdnas mūsų senelių likimas

Ne vienas iš mūsų išeivių senelių su nerimu laukė nepriklausomybės dienos galvodamas, kad gal jis ar ji galės praleisti savo paskutines dienas gimtajam krašte, o ir būti palaidotas savo žemėje.

Ką tik išleistas pilietybės įstatymas pribloškė tokius išeivius sužinojusius, kad jie nebėra Lietuvos piliečiai, kad jiems nepriklauso paliktas namelis ir kad reikėtų nusižėminant prašyti pirmiau pilietybės, o paskiau gal būt, jei dar nevėlu, paliktos nuosavybės. Bet tam tektų pirma nuolatiniai apsigyventi Lietuvoje. Kaip ten važiuoti pasilikti būdamas senas ir vienas, neturėdamas kur apsigyventi? O juk prarastum ir gaunamą pensiją, jei atsisakytum australų pilietybės ir išvažiuotum.

Praktiškai mūsų pačių valdžia yra palaidojus tokias svajones. Juk būtų galėjęs ji per savo atstovus susitarti su Australijos valdžia dėl pensijų persiuntimo į Lietuvą. Dabar vienam palikusiam Lietuvoje po pusmečio jau buvo nutraukta pensija. Kad ją toliau gauti, jis turėtų grįžti į Australiją pasirašymui tam tikrų dokumentų. Net LAT Vicepirmininkas, teisininkas Motieka, aštriai kritikuoja išleistą pilietybės įstatymą ir siūlo sustabdyti jo vykdymą. Išeivija, aišku, jaučiasi apvilta tokiu vyriausybės elgesiu. Ne tokios nepriklausomos Lietuvos laukė seneliai duodami aukas ir kitaip prisidėdami prie laisvės kovos.

Ką tik aplankiau Oną Matulionytę. Išdirbo ji 20 metų Lietuvos Karo Ligonijė kaip seselė. Sunkiai dirbo ir čia Australijoje. Nežiūrint jos amžiaus, gerai prisimena laisvą Lietuvą, Karo ligoninės gydytojus, slaugytus kareivėlius, nu, ir savo vargus šitam naujam krašte. Ją lanko jos sesers sūnus. Norėtų kad daugiau kas pas ją užeitų. Jos adresas: Christina House, 7 St. James St., Benteleigh. Tel. 557 7260

Albina Ramoškienė

PERTH'AS

Perth'o Lietuvių Bendruomenės korespondentas praneša, kad Vasario 16 dieną sekmadiinį įvyks Lietuvos Nepriklausomybės 74-tas sukakties šventės minėjimas.

Minėjimas prasidės priprastu laiku 11 val. ryto iškilmingomis pamaldomis St. Francis lietuvių parapijos bažnyčioje. Mūsų kapelionas kun. dr. A.Savickis atnašaus Šv. Mišias už visus žuvusius, pirmam ir antram kare, už jų sielas.

Kun. dr. A.Savickis prašo visas organizacijas dalyvauti su savo vėliavomis, moteris apsirengusias tautiniais rūbais prisidėti prie bažnytinės procesijos.

Perth'o Apylinkės Lietuvių bendruomenės valdyba, tuoj po pamaldų kviečia visus tautiečius ir svečius atsilankyti į Lietuvių Namų salę, kur bus bendri pietai, taipogi bus loterija. Valdyba prašo visus tautiečius paaukoti loterijai fantus.

Tuoj po pietų 2.15 val. prasidės oficialioji dalis minėjimo su menine programa. Bus ir įvairius pranešimai. O prie kavutės bus loterijos traukimas, ir ispūdžių pasidalinimas.

Bendruomenės valdybos pirmininkas kun. dr. A.Savickis kviečia visus tautiečius ir prašytus svečius dalyvauti pamaldose, pietuose ir minėjime.

Balys Steckis

Australijos dienos koncertas Perth

Koncerte („Oz concert“) dalyvavo įvairių tautinių mažumų meno (šokėjai, dainininkai, etc.) grupės, tarp jų, gana didelė lietuvių tautinių šokių grupė (mažų, jaunų ir senesnių). Grupę suorganizavo ir šokėjus mokino Birutė Radzivanienė.

Koncertas įvyko sausio 26 d., sekmadienį, didžiuliame Pergh Entertainment centre. Salės nuomą ir kitas koncerto išlaidas padengė rėmėjai: Perth'o miesto valdyba, įvairios įmonės ir kai kurios valdžios įstaigos, todėl bilietai žiūrovams buvo išdalinti veltui.

Vietinėje spaudoje buvo minėta, kad buvo išdalinta 7800 biletų.

Po oficialaus atidarimo, Australijos Himno ir mažų-jaučių šokėjų didelės grupės pasirodymo, pirmieji pasirodė Australijos vietiniai gyventojai (aboriginės) su jų tipiška muzika ir legendariiais šokiais; sekė įvairių kitų mažumų

pasirodymai. Lietuvių grupės pasirodymas įvyko, maždaug, programos viduryje. Buvo šokami vestuviniai šokiai.

Daugiausiai plojimų susilaukė Australijos vietinių gyventojų grupė, lietuviai šokėjai, italų tenoras ir kiniečiai („Dragon Dance“).

Pabaigai, programos pranešėja pakvietė dalyvius pritarti jungtiniam vaikų chorui ir kitiems programos išpildytojams, sudainuojant „Waltzing Matilda“.

Melbourno Lituanistinė biblioteka

A ukojo bibliotekai „Talka“ \$600 ir \$500 išleido, užsakydama skaityklai periodinių leidinių, iš kurių „Lietuvos Aidas“ dienraštis gaunamas oro paštu. ALB Melbourno Apylinkės valdyba bibliotekai skyrė \$100. E. Matulionis aukojo vertingų knygų. V.R. Aniuliai, J. Kalpokas, R.M. Saženiai perdavė bibliotekai atgimstančios Lietuvos aktualių periodinių spausdinių.

Nuoširdus ačiū.

J. Mikštas Bibliotekos vedėjas

„Komunistas Rojuje“, - šia antrašte italų katalikų mėnraštis „30 Giorni“ atspausdino T.Ricci straipsnį apie viešosios pasaulio nuomonės smalsumą sužadintus paskutinio komunistinės Čekoslovakijos prez. G.Husako atsivertimą. Visoje pasaulio spaudoje, - rašo straipsnio autorius, - lapkričio antroje pusėje garsiai nuaidėjo žinia: G. Husakas, komunistinės Čekoslovakijos paskutinis lyderis, kompartijos sekretorius, po Dubček'o pašalinimo respublikos prezidentas, mirties patalė susitaikė su Katalikų Bažnyčia. Vieni šią žinią skelbė kaip didelę staigmeną ar tiesiog keistenybę, kiti ją sarkastiškai komentavo.

LRTV

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne